

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep.
0030 OSLO

Høringsuttalelse -ny forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket

Det vises til høring om forslag til ny forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket.

Fylkesmannen i Telemark ser at det er behov for en helhetlig gjennomgang av forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd. Produksjonstilskudd er en stor del av inntektene i jordbruket, og det er viktig å ha et regelverk som sikrer likebehandling og sikkerhet for at midlene blir brukt etter intensjonen.

De viktigste synspunkter til Fylkesmannen i Telemark er:

- Det er viktig at krav til «vanlig jordbruksproduksjon» konkretiseres mest mulig. Dette må ses i sammenheng med krav til aktiv drift/produksjonskrav for dyr.
- Kravet om tilknytning til landbrukseiendom bør bestå
- Økt bunnfradrag bør erstattes av bunnfradrag på dagens nivå og minsteutbetaling på minst 3000 kr
- Eierskapsbegrensningene (§4 i dagens forskrift) bør ikke fjernes
- Det er viktig at vurderinger rundt driftsfellesskap blir presise
- Manglende/mangelfull gjødslingsplan/sprøytejournal bør gi et trekk tilskuddet
- Detaljerte krav til beitetilskudd bør ikke stå i forskriften
- Det er viktig at avløserlagene ikke svekkes

Nærmere om de enkelte punkter i høringsforslaget

1. Drive vanlig jordbruksproduksjon

Det er et viktig grunnvilkår både for planteproduksjon og husdyrproduksjon. Det er viktig at det drives en jordbruksproduksjon som har en viss minimumsavkastning. Dette for å unngå produksjoner hvor formålet er å høste tilskudd. Kravet om vanlig jordbruksproduksjon må følges opp av retningslinjer som er mer konkrete enn hva tilfelle er i dag. Krav til produksjonsvolum bør finnes for alle husdyr- og planteproduksjoner. Det er prisverdig at jordbruksavtalen har fastsatt krav om kalvingsintervaller for mjølke- og ammekyr. Det er nevnt som eksempel at det vanskelig kan kalles vanlig jordbruksproduksjon dersom snittleveransen er under halvparten av landsgjennomsnittet. Det vil alltid være betydelige variasjoner i hva som kan regnes som normal produksjon, men det vil være en viktig hjelp i vurderingene om det gis konkrete retningslinjer.

2. Tilknytning til landbrukseiendom

Landbruksdrift er i hovedsak arealkrevende. Dette gjelder også for kraftforkrevende husdyrhold, som er arealkrevende i forhold til spredeareal. Når det gjelder samdriftsfjøs som i dag er etablert på utskilt tomt, vil tilknytningen til landbrukseiendom være ivaretatt gjennom deltakerne. For å sikre landbrukets egenart og ikke gå i retning mot mer industrilandbruk, mener vi at krav om tilknytning til landbrukseiendom ikke bør fjernes.

3. Fjerne omsetningskravet – økt bunnfradrag

Krav til MVA-registrering eller en nedre grense for omsetning foreslås tatt bort og blir isteden erstattet av et økt bunnfradrag. Dette for å ha en avgrensning mot hobbyvirksomhet.

Økning i bunnfradraget vil relativt sett bety mest i reduksjon av tilskudd til små bruk. For å utelukke hobbyforetak, vil et bunnfradrag på dagens nivå sammen med en minsteutbetaling på f.eks. 3000 kr (evt høyere) ta bedre hensyn til strukturprofilen.

4. Eierskapsbegrensningene – foreslås fjernet

Driftsfellesskap er krevende å forholde seg til for forvaltningen, og vi tror det vil bli mer krevende å forholde seg til dersom eierskapsbegrensningene fjernes. Det vil bli mer bruk av skjønn. Dette vil også gjøre det mer uklart for foretakene hva som er tillatt og ikke. Dagens regel er konkret og enkel å forholde seg til både for forvaltning og foretak. Unntaka i dagens regelverk fungerer greit og etter hensikten.

Forholdet til økologisk produksjon er nevnt som et argument for å oppheve eierskapsbegrensningene. Vi mener at denne problematikken må løses via regelverk for økologisk produksjon, ikke via forskrift for produksjonstilskudd.

5. Driftsfellesskap

Det ligger et stort grad av skjønn i dagens regelverk knyttet til driftsfellesskap.

Vurderinger rundt evt driftsfellesskap er i tillegg svært krevende for forvaltningen og kan gjøre at forvaltningen unnlater å ta tak i problemstillingen.

Ektefeller/samboere med hvert sitt foretak med samme produksjon er ikke tilstrekkelig til å konstatere driftsfellesskap, men vil kunne være en sterk indikasjon på driftsfellesskap.

Det samme gjelder for to foretak med dyr i samme driftsbygning. Det nevnes økonomisk sammenblanding mellom ulike foretak indikerer driftsfellesskap. Dyktighet i slike formelle forhold vil da gjøre at det ikke konstateres driftsfellesskap.

Regelverket bør endres slik at følgende forhold regnes som driftsfellesskap:

- Ektefeller med hvert sitt foretak som driver samme produksjon
- Dyr fra to foretak i samme driftsbygning

En slik avskjæringsregel vil forenkle forvaltningen av driftsfellesskapsreglene. Det kan evt legges opp til en dispensasjonsadgang hvis det er aktuelt/ønskelig.

6. Konsekvenser av driftsfellesskap

Det åpnes for at det kan fremmes ny, felles søknad dersom det konstateres driftsfellesskap mellom foretak som har søkt som separate foretak. Ved behandling av den nye søknaden, skal tilskuddet avkortet i forhold til skyldgraden.

Denne endringen ser vi som positiv, da terskelen for å ta opp driftsfellesskapsaker kan bli lavere.

7. Krav til gjødslingsplan og sprøytejournal

Kravene erstatter dagens miljøplan, og blir et må-krav. Vi mener det er bedre å gjennomføre en ordning med trekk for manglende gjødslingsplan/sprøytejournal.

Kravet til gjødslingsplan bør følges opp av et krav om føring av gjødslingsjournal. I dag er det krav om at foretaket skal ha en plan, men det er ikke noe krav til at den etterleves.

8. Krav om aktiv drift

Dagens «drift og beiting» erstattes med «aktiv drift» for å understreke kravet om at det må foregå en reell produksjon på alle areal det søkes tilskudd til.

Det er positivt at det stilles som krav at det må foregå en reell produksjon på arealene, og dette må sees i sammenheng med kravet om vanlig jordbruksproduksjon.

9. Tilskudd til husdyr – beitetilskudd

Vilkår for beitetilskudd foreslås flyttet fra jordbruksavtalen til forskriften. Dette vil da si at det blir mulig å dispensere fra krav til beitetid. En eventuell dispensasjonsadgang må i tilfelle være svært begrenset og være begrunnet i dyrevelferd. Dette for å unngå at formålet med beiteordningene undergraves.

Når det gjelder detaljerte regler for soner og beitetid, mener vi at dette passer best å ha i jordbruksavtalen.

10. Krav om å disponere dyr det blir gitt tilskudd til

Hva som legges i begrepet «å disponere dyra» må gå klarere fram.

11. Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid

Grunnvilkårene for avløsertilskudd ferie og fritid samsvarer med produksjonstilskudd.

Videre behandles søknadene parallelt. Dette er derfor en fornuftig endring.

Når det gjelder kjøp av tjenester, kan det bli problematisk å få god nok dokumentasjon på at tjenestekjøpet faktisk referer seg til foretakets husdyrproduksjon. Det må gå tydelig fram av retningslinjer for avløsertilskudd hva slags dokumentasjon som kan/skal kreves. Det legges opp til at avløsertilskuddet ikke lenger skal kunne utbetales til avløserlag. Vi mener dette kan føre til en svekkelse av avløserlagene. Avløserlagene er viktige når det gjelder å skaffe kompetente avløsere både i forhold til ferie og fritid og å skaffe avløsere ved sykdom.

12. Konsekvenser av for seint innlevert søknad

Vi mener at regulering av søknadsfristen bør være som i dag. Når fristen ikke er på en virkedag, kan ikke søker kontakte kommunen for hjelp og veiledning. Vi mener at dette er viktig, spesielt i forhold til søkere som ikke er så fortrolig med informasjonsteknologi.

Til slutt vil vi påpeke at et av formålene med revisjon av forskriften har vært forenkling. Vi mener at flere av de foreslåtte endringer medfører mer skjønnsutøvelse og mer kontroll, og ikke bidrar til forenkling.

Med hilsen

Marita Bruun
Fung. landbruksdirektør

Aud Torild Stensrød
fylkesagronom

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift